

2. razred srednje škole
Modul - Prevencija ovisnosti
Utjecaj medija i vršnjaka na korištenje sredstava ovisnosti

Tema, cilj i ishodi učenja, trajanje, dob učenika

- Tema: prevencija ovisnosti – utjecaj medija i vršnjaka na korištenje sredstava ovisnosti
- Opći cilj sata razrednog odjeljenja: potaknuti kritičko razmišljanje o informacijama koje dobivamo iz medija i od vršnjaka
- Ishodi učenja:
 - kritički promišljati o informacijama dobivenim iz medija i od vršnjaka
 - razumjeti vlastitu odgovornost za ponašanje u odnosu na informacije iz medija i od vršnjaka
 - prepoznati manipuliranje informacijama tijekom donošenja odluka u rizičnim situacijama
- 45' - 1 školski sat
- za učenike u dobi od 15 do 16 godina

Potreban materijal

- priprema radionice
- Protokol 1 – Koliko mladih?

Sadržaj – opis aktivnosti

Uvodna igra „Stvarno ili izmišljeno?“ - 10'

Cilj uvodne igre (za voditelja): *Uvod u temu kritičkog promišljanja informacija koje do nas dolaze, možemo li svemu vjerovati? Povezivati kasnije s temom.*

Uputa:

Zamolite učenike da na listić papira napišu tri stvari o sebi koje možda nisu poznate drugima. Dvije neka budu istinite, a jedna izmišljena. Nakon toga s papirićem se učenici kreću po prostoriji/razredu i na znak (npr. pljesak rukama) stanu i razgovaraju s osobom do sebe o tome pokušavajući pogoditi što je istinito, a što izmišljeno. I tako neka se razgovaraju s nekoliko osoba (koliko vrijeme dopušta).

Rasprava i uvod u temu:

- Što ste naučili o sebi, o drugima? Kako ste se snašli, jeste pogodili? Što vam je pomoglo da pogodite?
- Što mislite koja je svrha ove igre? Ova igra je na zabavan način pokazala da informacije koje dolaze do nas ne moraju uvijek biti točne ili potpune. Tako je i u stvarnom svijetu. Čak i ako su

djelomično točne mogu iskriviti naše mišljenje o nekoj temi. Zato je važno razmisliti prije nego donesemo konačno mišljenje ili odluku. Dobro je pitati se imamo li dovoljno točnih informacija za neku odluku ili neko mišljenje.

Glavna aktivnost – 25'

Zašto je važno znati točne informacije o stvarima koje nas se tiču? Što mi činimo s informacijama koje čujemo? Kako one na nas mogu utjecati? Možete li se sjetiti jednog primjera kako informacija može na nas djelovati pozitivno i kako informacija može na nas utjecati negativno?

(Raspravu voditi u sljedećem smjeru: znati točne informacije omogućava nam dobru podlogu za formiranje stavova i mišljenja o nečemu, a to mišljenje i ti stavovi mogu utjecati na naše ponašanje. Zato je važno preispitati informacije za koje nismo sigurni jesu li točne i jesu li potpune.)

Slažete li se da to provjerimo na jednom malom eksperimentu?

Zamolite ću vas da na list papira koji ću vam podijeliti napišete što mislite koliko mladih u dobi od 14 do 16 godina pije alkohol, puši cigarete i/ili marihuanu? Podijelite se u parove i upišite postotke u **Protokol 1** u prvu kolonu „Što ja mislim?“.

Kada učenici ispune postotke u paru, pročitajte im prave podatke (ESPAD, 2007) koji se nalaze u tablici koja slijedi, neka ih upišu u drugu kolonu u Protokol 1 „Što kažu službeni podaci?“:

Koliko (je) mladih...	Što ja mislim ? postotak (%)	Što kažu službeni podaci? postotak (%)
... pušilo cigarete u zadnjih 30 dana?		41,0 %
... pilo alkohol u životu?		93,4 %
... pilo alkohol u zadnjih 30 dana?		67,4 %
... pilo alkohol svaki dan?		0 %
... se napilo u zadnjih 30 dana?		23,4 %
... se napije svaki dan?		0 %
... uzelo marihuanu u posljednjih 30 dana?		8,4 %
... uzelo marihuanu u životu?		22,2 %
... uzelo marihuanu svaki dan?		0 %

Nakon što usporede vlastito mišljenje i službene podatke povedite raspravu prema sljedećim pitanjima:

Koliko se stvarni podaci i vaše mišljenje slažu? Koji postoci su viši? Jeste li iznenađeni? (*očekivano će biti viši oni postoci koji odražavaju mišljenje učenika*)

Kako biste objasnili tu razliku između onoga što vi mislite i pravog stanja stvari?

Što mislite kako do toga dolazi? Jesu li na to i na koji način mogli utjecati mediji? A vršnjaci? Kako naši prijatelji i vršnjaci s kojima se družimo mogu utjecati na ovakvu razliku u procjeni?

(Usmjeriti raspravu na informacije koje dobivamo iz medija, a koje se često prikazuju na iskrivljen način da bi bile zanimljivije i privukle više čitatelja/gledatelja, a zapravo ne odražavaju pravo stanje stvari. Ponekad se podatak o korištenju sredstava ovisnosti „jednom u životu“ prikazuje kao korištenje „svakodnevno“. Isto je i s vršnjacima koji imaju iste ove informacije i međusobno se u tome podržavaju.)

Zašto je važno znati prave podatke? Kako nas to može zaštititi?

(Voditi raspravu u smjeru preuzimanja vlastite odgovornosti za svoje ponašanja i posljedice koje iz njega proizlaze. Poučiti učenike efektu normativnih vjerovanja koji kaže da ukoliko mi smatramo da je nečega puno ili da nešto radi većina ljudi, vrlo je vjerojatno da ćemo i mi to raditi. Kada kažemo da svi piju, puše i drogiraju se – nismo u pravu, to jednostavno nije istina. Ako vjerujemo da svi to rade, onda ćemo vjerojatno i mi pokušati. No ako znamo da to ne rade svi, pa čak niti većina ljudi, onda je i naša odluka da ni mi to ne radimo puno lakša.)

Zaključna rasprava – 10'

O čemu smo danas razgovarali?

Što ste novo naučili? Je li vas nešto iznenadilo?

Kako će vam to koristiti u životu? U kojim situacijama?

Što vam se svidjelo na radionici? Što biste željeli da je bilo drukčije?

Što ste vi mogli za to učiniti i tako preuzeti odgovornost?

S kojom mišlju o sebi odlazite s radionice?

Protokol 1. Koliko mladih?

Koliko (je) mladih...	Što ja mislim ? postotak (%)	Što kažu službeni podaci? postotak (%)
... pušilo cigarete u zadnjih 30 dana?		41,0 %
... pilo alkohol u životu?		93,4 %
... pilo alkohol u zadnjih 30 dana?		67,4 %
... pilo alkohol svaki dan?		0 %
... se napilo u zadnjih 30 dana?		23,4 %
... se napije svaki dan?		0 %
... uzelo marihuanu u posljednjih 30 dana?		8,4 %
... uzelo marihuanu u životu?		22,2 %
... uzelo marihuanu svaki dan?		0 %